18 Aralık 2006 Pazartesi

.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMiSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

I.- 2007 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2005 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçeye Dahil Daireler ve İdareler Kesinhesap Kanunu Tasarıları (1/1252; 1/1236,3/1139; 1/1237, 3/1140) (S.Sayısı: 1269, 1270, 1271) (Devam)

.....

BAŞKAN – Komisyon ve Hükûmet yerinde.....

.....

İlk söz, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Trabzon Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'ye aittir.

Sayın Hamzaçebi, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz, belirlendiği şekilde, on üç dakika.

CHP GRUBU ADINA MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hazine Müsteşarlığı bütçesi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun görüşlerini açıklamak üzere söz aldım. Sözlerime başlarken hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Hazine Müsteşarlığı, uygulanmakta olan ekonomik programın belli konularda yürütülmesinden ve genel olarak da koordinasyonundan sorumlu bir kuruluşumuzdur. Bu nedenle, ben, bütçe konuşmamı, bu kuruluşun sorumlusu olduğu ekonomik programı belli açılardan değerlendirmek suretiyle yapmak istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütün ekonomi politikalarının amacı, halkın refahını artırmaktır. Vatandaşın sıkıntısı bugün düne göre daha azsa, azalıyor ise, halkın refahı, vatandaşın refahı giderek hissedilir ölçüde artıyorsa ve vatandaş geleceğe umutla bakabiliyorsa ekonomi politikaları doğru yolda demektir. Eğer, aksi bir durum söz konusuysa, bu da politikaların gözden geçirilmesini gerektirir.

Geçen hafta, burada, cuma günü, Sayın Maliye Bakanı bütçe sunuşunu yaptı. Sayın Maliye Bakanının konuşmasının ardından siyasi parti grupları bütçeye ilişkin olarak değerlendirmelerini yaptılar ve onun ardında da Sayın Başbakan Hükûmet adına açıklamalarda bulundular.

Sayın Başbakan ve Sayın Maliye Bakanı, açıklamalarında geçmiş dört yılın değerlendirmelerini yaptılar. Tabii ki bu bütçe Adalet ve Kalkınma Partisinin son bütçesi olması nedeniyle geçmiş dört yılın değerlendirmesinin yapılması son derece doğal. Sayın Başbakan, geçmiş dört yılın değerlendirmesini yaparken kullanmış olduğu bir cümleyle bu dört yılın özeti olarak sayılabilecek bir rakamı ifade ettiler. Sayın Başbakan şu

değerlendirmede bulundu: “2002 yılı sonunda 183 milyar dolar olarak aldığımız gayrisafi millî hasılaya, biz geçen dört yıl içerisinde 210 milyar dolar ilave ettik.”

Değerli arkadaşlar, gerçekten, resmî rakamlara baktığımızda, dolar cinsinden gayrisafi millî hasıla rakamına baktığımızda 2002 ile 2006 arasındaki artış oranının yüzde 112 olduğunu görürüz. 183 milyar dolar 2002 sonudur, 2006 sonunda bu rakamın 390 milyar dolar düzeyinde olacağı tahmin ediliyor. Oranlarsak, millî gelirde dolar cinsinden yüzde 112 oranında artış olmuş gözüküyor. Kişi başına millî gelir rakamlarına baktığımızda -ki gayrisafi yurt içi hasıla rakamları olarak bu da ifade ediliyor- burada da benzer bir artış söz konusu. 2002 sonunda 2.638 dolar olan kişi başına gayrisafi yurt içi hasılanın, 2006 yılı sonunda 5.341 dolara ulaşacağı tahmin ediliyor.

Öte yandan, Sayın Başbakan konuşmasının bir başka yerinde yine dört yıllık iktidar dönemlerinde ortalama memur maaşını yüzde 72 oranında, ortalama kamu işçi maaşını da yüzde 65 oranında artırdıklarını söylediler.

Değerli milletvekilleri, şimdi, böyle bir tabloda Sayın Başbakana sormak gerekir: Dolar cinsinden millî gelir eğer gerçekten yüzde 112 oranında arttıysa, o zaman neden kamu personeline, kamu işçisine bu artışın ancak yarısını uygun gördünüz, bu artışın ancak yarısına denk gelecek bir artışı layık gördünüz?

ALGAN HACALOĞLU (İstanbul) – Güzel bir soru.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Değerli milletvekilleri sorunun esası buradadır. Dolar cinsinden yüzde 112 oranında arttığı ifade edilen millî gelir, gerçekten bu oranda artmış mıdır?

Ben, size yine devletin bir başka rakamını vermek istiyorum: Bakanlar Kurulunun 1 Kasım 2006 tarihli Resmî Gazete’de yayınlamış olduğu 2007 yılı programında yer alan ve sabit fiyatlarla millî gelir rakamlarını gösteren bir tablo. Sabit fiyatların özelliği, enflasyondan kaynaklanan artışları bir kenara bırakır, para cinsinde doların değer kaybetmesinden, Türk lirasının değer kazanmasından kaynaklanan yine değer oynamalarını bir kenara bırakır ve ekonomik kıyaslamalarda kullanılan budur, sabit fiyatlarla millî gelir rakamıdır.

Bakın, bu da devletin rakamıdır. Sabit fiyatlarla millî gelir rakamında, ben Adalet ve Kalkınma Partisinin iktidarı devraldığı 2002 yılından dört yıl daha öncesine gidiyorum. 98 yılında Türkiye’de kişi başına gayrisafi yurt içi hasıla 3.080 dolar değerli arkadaşlar. Bu rakamın 2006 yılı sonunda 3.688 dolara çıkması öngörülmüş. Yani, sekiz yılda, Türkiye millî gelir rakamında ancak yüzde 19,7 oranında bir artış sağlayabilmiş. Durum budur değerli arkadaşlar, gerçek durum budur. Sayın Başbakanın rakamlarını enflasyondan arındırırsak, dolardaki değer kaybından arındırırsak, gelmiş olduğumuz rakam, nokta budur.

Zaten hatırlayacaksınız, geçen mayıs-haziran ayında bir çalkantı yaşadık. Dolar 1,6 YTL rakamlarına kadar yükseldi. O zaman -hatırlayın- millî gelir rakamlarının birden nasıl geri gittiğini, dolar cinsinden hesaplanan rakamların nasıl yeniden hesaplanmak zorunda kaldığını lütfen hatırlayın. Doların 1,8’e çıkması halinde veya 2 YTL’ye çıkması halinde Sayın Başbakanın kullanmış olduğu rakamların nasıl altüst olacağını bilelim değerli arkadaşlar. Doğru rakam budur.

Bunu söylerken, ekonomide sağlanmış olan birtakım olumlu gelişmeleri göz ardı etmek istemiyorum. Kamu borç stokunda nominal olarak artış olmasına rağmen, gayrisafi millî hasılaya oran olarak bir düşüş olmuştur. Ancak, bunun bir kısmının yine dövizdeki değer kaybından kaynaklandığını unutmayalım. Kamu sektörü borçlanma gereğinde bir azalış olduğunu biliyoruz, büyüme rakamlarının olumlu olduğunu biliyoruz. Ancak, bütün ekonomiyi, bu üç göstergeye dayanarak, buna sığınarak değerlendirmeye çalışırsak, bunlarla sonuca ulaşmaya çalışırsak yanlış yapmış oluruz değerli arkadaşlar.

Dünyada büyümenin olduğu bir süreç yaşadık. Dört yıldır dünya ekonomisi yüzde 5'in üzerinde büyüyor. Gelişmekte olan ülke ekonomileri yüzde 7'nin üzerinde büyüyor. Gelişmekte olan Asya ekonomileri yüzde 8'in üzerinde büyüyor. Çin yüzde 10'in üzerinde büyüyor. Hindistan yüzde 8'in üzerinde büyüyor. Böyle bir tabloda, Türkiye, yüksek faiz politikasıyla dünyadaki sıcak parayı, likiditeyi Türkiye'ye çekmiş ve kamu, borçlanma ihtiyacını bu kaynaklardan sağlamıştır değerli arkadaşlar.

Böyle bir süreçte, kamu sektörünün borçlanma gereği azalırken, borcun millî gelire oranı azalırken, özel sektörün borçluluğundaki olağanüstü artışı ben dikkatinize sunmak istiyorum. Kamu sektörünün borcunda, toplam kamu borcunda, 2002-2006 arasındaki artış yüzde 51 düzeyinde iken, aynı dönemde özel sektörün döviz cinsinden yurt dışına olan borç durumunda, borçluluğundaki artış yüzde 149 oranındadır değerli milletvekilleri.

Döviz cinsinden özel sektörün yüzde 149 oranında borcunda bir artış meydana gelmiş olması, dört yıllık dönemde bu artışın meydana gelmiş olması, dövizde herhangi bir oynama, herhangi bir sıçrama, kıpırdama hâlinde reel sektörün nasıl bir riskle karşı karşıya olduğunun en büyük göstergesidir. 2001 öncesindeki kur rejimi nedeniyle Merkez Bankasının üzerinde olan risk, şimdi dalgalı kur nedeniyle artık piyasanın, reel sektörün, şirketlerin üzerindedir ve dövizle borçlanmış olan vatandaşlarımızın üzerindedir. Bu, ekonominin en büyük riskidir değerli arkadaşlar.

Yine, bu çerçevede, Merkez Bankasının, Merkez Bankası Başkanının uyarıda bulunduğu dolarizasyon konusuna değinmek istiyorum. Dolarizasyon, yani, vatandaşın yerli paraya, yeni Türk lirasına güveninin azalması, yabancı bir parayı hem tasarruf aracı hem de ekonomide bir ödeme aracı olarak kullanmaya başlaması. Ekonomideki gelişmeye baktığımızda, dolarizasyon olarak ifade edebileceğimiz yabancı paraya olan talebin giderek artmakta olduğunu görüyoruz. Bu mayıs çalkantısına kadar, 2006 Mayıs öncesine kadar yüzde 47 oranına kadar düşmüş olan yabancı para talebinin… Bu talebi, yabancı para talebini toplam para arzına oranlıyorum, yüzde 47. Yüzde 47'lik bu oran, ağustos ayında yüzde 52'ye çıkmış ve kasım ayında da yüzde 55'e çıkmıştır. Sayın Merkez Bankası Başkanının yapmış olduğu uyarı da budur. Vatandaş yeniden dövize yöneldi, tasarruf aracı olarak yeniden dövize yönelmiştir değerli arkadaşlar.

1998-2002 arasında yabancı para cinsinden mevduat 16,7 milyar dolar miktarında artmışken, 2002-2006 dönemindeki artış 22,1 milyar dolardır. Döviz tevdiat hesaplarını söylüyorum. 22,1 milyar dolarlık artışın sadece 10,7 milyar doları son on bir ayda meydana gelmiştir.

Değerli arkadaşlar, ekonomik programların arkasında halkın desteği, halkın güveni yoksa, program sonuçları itibarıyla halkın refahında bir artışa neden olmuyorsa, programın yürütülmesi mümkün değildir. Program giderek böyle bir açmaza doğru gitmektedir. Programın arkasında esasen vatandaşın desteği zaten belirsizdi. Vatandaşın yabancı para cinsinden talebinin de giderek arttığını dikkate alırsak, gerçekten, uygulanmakta olan program çok büyük risklerle karşı karşıyadır.

Ben, cari açık konusunda bir rakam vererek artık ezberlediğimiz o riski yeniden sizlere söylemekten kaçınıyorum. Bunu hepimiz biliyoruz. Cari açığın Türk ekonomisi için nasıl olağanüstü bir risk taşıdığını, 2006 yılı sonunda yüzde 9'lara, millî gelire oran olarak, gayri safi millî hasılaya oran olarak yüzde 9'lara ulaşan bu riskin nasıl artık taşınamaz bir boyuta geldiğini hepimiz biliyoruz. Ben, sizlere başka bir oran vermek istiyorum: Net uluslararası yatırım pozisyonu. Yani Türkiye'nin, Türkiye'deki kişilerin, kamu kurumları, Merkez Bankası, Hazine dahil, yurt dışından olan alacakları ile yurt dışına olan borçlarının kıyaslandığı rakam. Bu rakamın net durumu, 2002 yılı sonunda 85 milyar dolar. Net uluslararası yatırım pozisyonunda Türkiye 2002 yılı sonunda 85 milyar dolar açık vermektedir; bu rakam, 2006 yılının haziran ayı sonu itibarıyla 157 milyar dolardır değerli arkadaşlar; açığın artış oranı yüzde 85'tir, bu olağanüstü bir artıştır. Dövize olan herhangi bir talebin bir anda tetiklenmesi, artması halinde -iç piyasalarda, dış piyasalarda- iç ekonomik gelişmeler neden olabilir, iç siyasi gelişmeler neden olabilir, 2007 yılında yaşayacağımız seçimler buna neden olabilir; uluslararası konjonktürde zaten Türkiye çok rahat değil, çok rahat uluslararası likiditeyi çekebilme olanağına sahip değil; böyle bir talepte, net uluslararası yatırım pozisyonu olarak ifade ettiğim bu açık, Türk ekonomisinin çok büyük bir sorunu, çok büyük bir riski olarak karşımıza çıkacaktır değerli arkadaşlar.

Kamu borcunda nispi bir iyileşme olduğunu ifade ettim, ancak, kamu borcunun yapısına baktığımızda, bu iyileşmeye de ihtiyatlı yaklaşmamız gerektiğini düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi, konuşmanızı tamamlayınız, buyurun efendim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Toparlıyorum.

Borcun yapısına baktığımızda, faize endeksli borçlar ile (değişken faizli borçlar diyoruz buna) döviz cinsinden veya dövize endeksli borçların toplam borç stokundaki ağırlığının önemli ölçüde değişmediğini, hemen hemen hiç değişmediğini görüyoruz. Yetkililerin, ilgili bakanların "burada da bir iyileşme vardır" dedikleri rakamlar, son derece sembolik rakamlardır. Bakın, toplam borç stoku içerisinde, bu şekilde faize endeksli veya döviz cinsinden veya dövize endeksli borçların toplamı 2004 yılında yüzde 70 iken, bu rakam 2006 yılı ekim ayında yüzde 68'e inmiştir, sadece yüzde 68'e inmiştir. 2 puanlık bir iyileşmeyi, ben, böyle önemli bir borç stoku olan bir ülkenin değerlendirmesini yaparken ciddi bir iyileşme olarak görmüyorum.

Değerli milletvekilleri, 2007 yılı bütçesinin temel özelliğine baktığımızda, bu riskleri bir kere…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi, lütfen… Bu son uzatmadır, lütfen konuşmanızı tamamlayınız.

Buyurun efendim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Peki, tamamlıyorum Sayın Başkan.

Enflasyonla mücadele özelliğine sahip bir bütçe olmadığını söylemeliyim. Nedeni şudur: Bütçenin faiz dışı harcamaları yüzde 17,8 oranında artmaktadır. 2007 yılında gayrisafi millî hasılanın nominal artışı yüzde 12,3'tür. Eğer millî geliri yüzde 12,3 oranında artırmayı planlıyorsanız, bunun üzerinde 17,8 oranında yüksek bir artışla faiz dışındaki harcamaları artırıyorsanız, bu bütçenin enflasyonla mücadele bütçesi olduğunu iddia etmek mümkün değildir. Sayın Merkez Bankası Başkanının veya Merkez Bankası yönetiminin "Bir yıl içinde faizlerin inmesini beklemiyoruz." yönündeki mesajı da, esasen bütçeye güvensizliğin ifadesidir. Bu bütçe, bırakın faizleri indirmeyi, hiç arzu etmiyoruz, hiç istemiyoruz ama, belki faizlerin artışına bile neden olabilecektir.

Sözlerimi burada bitirirken hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.